

EIKABERGTINGET

**Til Oslo kommune
Friluftsetaten
Kultur- og idrettsetaten.**

Sendes via:
Friluftsetaten,
Postboks 1443 Vika
0115 OSLO

Oslo, 2007-08-31

INNSPILL TIL: KOMMUNEDELPLAN FOR IDRETT KOMMUNEDELPLAN FOR ANLEGG OG OMRÅDER FOR FRILUFTSLIV.

På vegne av foreningen Eikabergtinget har vi følgende innspill til begge planer. Vi konsentrerer våre innspill om det vi har sett på som foreningens spesielle interesseområde, Ekeberg- Brannfjellområdet og den grønne ås ned mot Gamlebyen og Oslofjorden.

I.

Ekeberg- Brannfjellområdet, Ekebergsletta og den grønne åsen ned til sjøen, Gamlebyen og øyene utenfor, utgjør et spesielt mangfoldig landområde som er meget rikt på naturgitte så vel som menneskeskapte minnesmerker.

Det er overveldende hvor rikt området er på alle måter. Det er knyttet meget stor interesse til geologien, botanikken og paleontologien her, også internasjonalt sett. Det er meget rike arkeologiske funnsteder her, her er tekniske og industrielle kulturminner og arkitektur av internasjonalt format. Området er i tillegg profilerende for hele Oslo og er bybefolkningens storstue under åpen himmel, et rekreasjonssted for alle, store som små, turgåere som mer eller mindre profesjonelle idrettsutøvere, sommer som vinter.

Eikabergtinget, hvis formål bl.a. er å samle inn kunnskap om dette område på de ulike fagområder, ønsker å ta initiativ til ytterligere undersøkelser om ulike tema, og siden spre denne kunnskap videre til lokalbefolkningen og andre interesserte, så som til skoleklassene i byen. Videre er det vårt uttrykkelige mål å arbeide for at områdene skal kunne brukes fritt av alle uten at det skal koste noe, som det felleseie områdene her er etter at kommunen overtok dem for snart 70 år siden.

Foreningen har hele tiden ønsket å bidra med kunnskap og innspill i diskusjonene som har vært oppe om bruk og forvaltning av vår felles arv her, og vi har gitt en rekke uttalelser i plansaker o.a. hvor vi har vært høringsinstans. Det er vår intensjon, at området på en slik måte skal kunne bevares som det mangfoldige og rike friområdet det er i dag, for de kommende generasjoner. Dette er desto mer viktig, i og med at Oslo's bykjerne vil ekspandere i retning av Ekebergåsen, som allerede er under stort press fra utbyggere og andre som ser mulighetene i området. Med ny "Fjordby" her med kanskje så mye som 20- til 30.000 nye innbyggere, vil områdenes verdier bare bli mer og mer viktige for Oslo's samlede befolkning. Videre ønsker vi at de naturgitte og menneskapede verdier skal kunne oppleves av

våre etterkommere, som bakgrunn for det bysamfunnet som grodde opp her og som ble landets hovedstad. Disse verdiene må ikke tillates å bli skuslet bort bit for bit.

For å oppnå vår hensikt, har Eikabergtinget sterkt oppfordret Oslo kommune til å igangsette en større reguleringsplan for hele dette store område. Med bakgrunn i "Golf-saken" viste det seg at det var lett å finne forståelse for vårt syn, og Oslo Bystyre vedtok enstemmig at slik plan skulle igangsettes, Bystyrevedtak nr. 358 av 04. desember 2003. Ved dette kunne alle ønsker om bruk klargjøres, fornminner og natur- og kulturminner registreres slik at en ikke av uvidenhet skulle ødelegge automatisk fredede kulturminner. Disse er det svært mange av på Ekeberg, og Kulturminneloven setter generelt forbud mot å ødelegge dem. De er formodentlig spredd over mer eller mindre hele sletta og nedover i åsen i større eller mindre, sammenhengende områder. I tillegg til at selve naturminnet eller kulturminnet automatisk fredes, opprettes det så godt som alltid en større eller mindre verne- eller sikkerhetszone rundt dem.

En god kommunedelplan vedr. friluftsliv og rekreasjon vil være av stor betydning for dette området i tillegg til den grønne åsen ned mot sjøen og Gamlebyen. Bystyret har nu, så vidt vi forstår, bestemt at reguleringsarbeidet endelig skal igangsettes. I forkant av dette ser vi imidlertid at "alle" prøver å proklamere sine krav på områder på sletta til utbygginger. Vi nevner i farten to kunstgressbaner for KFUM, en stor og ny hall etter internasjonale mål ved Ekeberg skole, to cricett-baner inkludert et større klubbhus, ytterligere en kunstgressbane som ønskes anlagt på en vanlig gressbane ved den lille "Rødstua" like ved Ekeberghallen, inkl. nytt klubbhus for BSK, Bækkelagets Sportsklubb. I samme området ønskes anlagt en kunstgressbane for amerikansk fotball. Dette for å nevne de største og tyngste, i tillegg til at det allerede er etablert en kunstgressbane på tidligere gresslette ved KFUM-hallen. Et BSK-anlegg i den gamle sommergarderoben synes lite kontroversielt, men en må ta hensyn til at alle disse anlegg vil kreve store, nye parkeringsarealer, at det må etableres toaletter, at det kanskje ønskes tribune plasser og lys- og lydanlegg til arenaene, o.s.v. Det ser for oss ut som om det nu er en runde igang hvor mange interesserte streker opp sitt område på sletta og roper "fritt for denne biten!" På denne måten vil etterhvert det meste av Ekebergsletta "utparselleres" til særinteresser til skade for den allmenne bruk og til meget sterk forringelse av dagens fortsatt så vakre kulturlandskap.

Det ser ellers ut som om ikke alle er like klar over, at alle slike tiltak vil kreve at det utarbeides en reguleringsplan, ifølge Plan- og bygningsloven. Formodentlig må det også en konsekvensutredning til, spesielt fordi det er snakk om et etablert natur- og friluftsområde av helt spesielt stor, allmenn verdi. Sett på bakgrunn av det allerede enstemmige vedtak i Bystyret om at slik plan skal utarbeides, kan det være liten tvil om at dette faktisk nu må skje i praksis. Intet ville vært bedre enn at planen kunne utarbeides itråd med en ny kommunedelplan hvor disse forholdene var nøye tatt hensyn til. De samme kriterier som legges til grunn for den nye kommunedelplanen, må videreføres som praktiske bestemmelser i reguleringsplanen. Det kan ikke i alle fall ikke legges inn i kommunedelplanen at deler av dette området skal disponeres til bebyggelse eller idrettsanlegg utover dagens ganske ufarlige bruk, før hele dette område er utredet m.h.t. naturminner og kulturminner, automatisk fredede like så vel som de nyere tiders minner.

De prøvegravinger som er foretatt av Byantikvaren i Oslo på Ekebergsletta vedr. anlegg av kunstgress- og cricett-baner viser at det er hustuffer, skålgroper, kokegroper og gravhauger omtrent over hele området. Vi anbefaler derfor meget sterkt at det nu taes hensyn til dette og at de ansvarlige myndigheter en gang for alle undersøker områdene her for naturminnene og

kulturminnene. Da vil vi i tiden fremover med sikkerhet vite hvilke områder som er å betrakte som fredet etter Kulturminneloven og hvor evt. bygg og anlegg etter nærmere vurderinger og planlegging eventuelt kan tillates. Det er grunn til å tro at deler av området kan frigies til slike, allmenntilgode formål. Det er likevel Eikabergtingets bestemte mening at å bygge idrettsarenaer og lignende midt ute på sletta, ikke må gjøres bl.a. av landskapsmessige årsaker. Dette bør kommunedelplanen legge opp til.

Ekeberg-brannfjellområdet er et felles gode og skal ikke bli en kolossal samling med større og mindre idrettsarenaer, men forbli et åpent og vakkert landskap til allmenn bruk for alle osloborgere, og hvor både organiserte og uorganiserte aktiviteter skal kunne finne sted. I slike aktiviteter inkluderer vi sportsaktivitetene, og vi anser for eksempel Norway Cup som en meget "bevaringsverdig" aktivitet om så kan sies, med alle de positive aspekter dette arrangementet har.

Det er Eikabergtingets forslag, at kommunedelplanen bør ta hensyn til, og sette klare bestemmelser om, at før hele dette meget store område er kartlagt m.h.t. natur- og kulturminner, skal ingen inngrep finne sted, ingen nybygging av idrettsarenaer eller haller og hus el.l. planlegges.

Eikabergtinget anser det som en oppfyllelse av vår intensjon at ALLE skal få ha det bra på Ekeberg, at natursletta får overleve uten særlige inngrep eller forstyrrende elementer, at det ikke primært er en idrettsarena med begrenset adgang for den allmenne bruker, men et sted hvor man stort sett kan bevege seg fritt og ha fri utsikt, lys og luft til alle årstider.

Det synes her å være på sin plass å minne om at kommunen kjøpte inn hele dette store område for at det ikke skulle bli bebygget og for at det *i all fremtid skulle forbli et sted for rekreasjon og friluftsliv for hele Oslo's befolkning*, noe vi finner ytterst prisverdig og fornuftig og vel verd å holde opp som et viktig aspekt ved det hele.

II

I tillegg til de ovenstående, generelle synspunkt, er det en rekke enkeltsaker eller tema vi gjerne vil at skal taes opp til vurdering

1.

De store, åpne landskapsrom må for all del bevares på Ekebergsletta. Det er helt uakseptabelt med alle aktiviteter som er avhengig av oppsetting av svære, høye og lange gjerder som avsperrer områder, ødelegger sikt og inntrykk av vegetasjonen som er de naturlige vegger i landskapsrommene. Dette er en virkelig stygg forringelse av Slettas og Brannfjellområdets kvaliteter, som må taes på aller største alvor. Det er noe som må tillates kalt en visuell forsøpling av det fine kulturlandskapet. Hvis amerikansk fotball er avhengig av inngjerding med høye gjerder, må denne sporten anvises et annet sted enn på Sletta her. Også lysmaster ødelegger disse kvalitetene. Heller ikke permanente rekker av flaggstenger er ønskelig, mens det jo ikke er noe problem å kunne settes opp slike i forbindelse med store arrangement.

Generelt må det ikke tillates idrettsaktiviteter eller andre aktiviteter som forringer stedets egenart og den generelle tilgjengelighet for allmennheten.

2.

Midlertidige installasjoner av enhver art må så snart som mulig fjernes og nye skal ikke tillates oppsatt. Det kan være gjerder, containere, laftede hytter, materialskur og presenningstelt, som har en tendens til å stå i årevis. Oppsetting av skilt langs veien er heller ikke ønskelig og bør ikke tillates.

3.

Efter Eikabergtingets mening er det ikke idretten som har første prioritet på Ekebergsletta. Den er den generelle, frie ferdsel som må knesettes som prinsipp, og som også idretten må underordne seg. Vi er ikke enige i at Ekebergsletta skal ansees som Oslo's viktigste idrettsarena. Gamle som unge skal kunne spasere over alt uten noen permanente stengsler på denne slette, i dette området, selvfølgelig med unntak av spesielle arrangement som Norway cup og tilsvarende. Oslos befolkning har gammel hevd på dette, noe vi vil stå fast på. Vi snakker ikke om områdets beboere, men virkelig om byens befolkning. Dette er deres bymark fra gammelt av, til allmenn bruk.

4.

Det er uforståelig at det på denne naturlige slette skal bygges opp og anlegges nye kunstgressbaner. Disse blir liggende som kalde og stive, kunstige flater i et vakkert og "ledig" naturlandskap, som ingen annen by kan fremvise maken til. Det kan ikke være av avgjørende betydning, at gressmatten ikke er perfekt å spille fotball på, for de årsklasser og de fotballdivisjonene som spiller kamper her. Det samlede antall baner øker heller ikke, i og med at det ødelegges en naturlig gressbane for hver nye kunstgressbane som anlegges her.

5.

Eventuell bebyggelse må utføres etter en nøye vurdert og enhetlig plan. Det trenges for eksempel toaletter for idrettsutøvere og andre. Brakker og containere er uønsket av alle og blir alltid skjemmende fremmedelementer. Trenger Friluftsetaten lagerhus, går det fint an å utforme enkle, vakre hus som vil berike området i stedet for å gi det anstrøk av anleggsplass.

6.

Hvis adkomst, parkering og annet kan ordnes på en god måte, har vi ingen kommentarer til at sommergarderobene kan få endret bruk for Friluftsetaten eller andre, for eksempel BSK. Forutsetningen kunne i så fall være at presenningshusene på andre side av Ekebergveien her blir demontert

7.

Det må "ryddes opp" i alle forhold omkring rideklubben og deres provisoriske anlegg på deler av den tidligere tyske krigskirkegård, de såkalt midlertidige hus, og adkomstveier til deres provisoriske bane.

8.

Eikabergtinget vil også gå inn for at campingplassen blir flyttet til et bedre sted. Den ligger i dag midt oppe i Oslo's viktigste, sammenhengende fornminneområde, og på tunet til Ekeberg Hovedgård. Dette bør taes opp i full åpenhet fra kommunens side.

9.

En skilekeplass synes å være et meget fint tiltak som er av de få aktiviteter som også kan drives uorganisert for alle, og i den kalde årstid. Plasseringen er viktig, men dette hilser vi velkommen.

10.

Vi vil sterkt anbefale at det etterhvert etableres flere permanente toaletter for publikum på ulike steder i området. Dette gjelder ikke minst steder som skilekeplassen.

11. Eikabergtinget vil også sterkt anbefale at planene tok opp i full bredde tilretteleggelse av området eller i det minste deler av det, for handicap'ede / funksjonshemmede. Dette også m.h.t. toalettanlegg.

12.

Eventuelle dreneringsarbeider kan synes å være ønskelig for fotballbanene uten at vi tror de er helt påkrevet. Skal slike arbeider settes i gang, må konsekvensene utredes, tracéer for ledningsføringer og lignende avklares med Byantikvaren, med mer. Drenering kan medføre at naturtyper fullstendig endrer karakter, noe som må vurderes meget nøye.

13.

Det må taes opp til vurdering hva slags vakt- og tilsynsordninger som er påkrevet her oppe. Skjøtsel og vedlikehold, herunder av bygningene som kommunen eier, må vies stor oppmerksomhet. System for søppelrydding og håndtering er meget påkrevet at hurtig kommer på plass!

14.

Kommunen må snarest ta stilling til hva som skal skje med Søylehuset og Ekeberg hovedgård, ikke minst hva reparasjon og vedlikehold gjelder.

15.

De etterhvert meget beskjedne rester som fortsatt finnes av den tyske æreskirkegård må fredes og konserveres.

16.

I stikkordsform tillater vi oss også å nevne følgende tema:

- Jettegryten i Bjerringbakken bør sikres og derefter gjøres tilgjengelig for publikum.
- Den fossile flora og fauna på Malmøya trenger sårt bedre sikring.
- Stedet hvor Edv. Munch fikk inspirasjonen til "Skrik" kan med fordel ryddes for oppskytende vegetasjon så utsikten gjenoprettes.
- Vi ønsker oss sterkt et kultur- og naturminneatlas for Ekeberg-Brannfjellområdet og åsen ned mot sjøen og Gamlebyen.
- Kongshavnområdet bevares, grotten graves ut av arkeolog, husene blir bevart som et for byen viktig kulturminne for friluftslig og rekreasjon i gammel tid.
- Diabasbruddet, som kan kalles en stenaldergruve for stenredskaper, blir ryddet og sikret.
- Minnesmerker på Ekeberg, som Roald Amundsens fortøyningsmast for Norge 1, Medianstøtten m.fl. sikres og repareres.
- All bålbrekking og bruk av engangsgriller forbyes i hele området, men evt. at det etableres evne steder for slike aktiviteter
- Søylehuset ved husdyrparken settes i stand og at husdyrparken bevares.
- Kyststien opparbeides
- Skilting fra ulike etater blir gjort ensartet. Vi ønsker oss mange, godt opplysningsskilt.
- Hvis det skal opprettes en skulpturpark, må det være en selvfølge at den utformes ifølge bestemmelser i en reguleringsplan ig at den kan underordne seg natur- og kulturminnemiljøet her.

- Som en oppsummering av vårt syn på Ekebergsletta kan vi si at den ikke skal være eller kalles idrettspark, men at den skal være et friluft- og rekreasjonsområde for en samlet oslobefolkning, hvor også idretten kan finne sin naturlige plass.

17.

Det er tidligere vedtatt en Skjøtselsplan for området. Vi ber om at denne håndheves og respekteres fortsatt, evt. til den kan avløses av en oppdatert versjon som utformes i tråd med Kommunedelplanene og reguleringsplanen som nu utarbeides.

18. Vedlegg:

Vi vedlegger i tillegg til Skjøtselsplanen en liten utredning om geologien på Ekebergsletta til informasjon. Videre et foredragsmanuskript som gir et godt overblikk over de eiendommene kommunen kjøpte inn, hvorfor de ble innkjøpt o.a. Vi vedlegger en liten artikkel fra Plan- og bygningsetates avis om ”Ekeberg og Frognerparken – to sider av samme sak?”

En kopi av brev til Riksantikvaren, hvor vi foreslo området som kandidat til Verdensarvlisten er også vedlagt. Denne inneholder en lang liste over spesielle tema o.a. som kan være viktige i de nye kommunedelplanene. Vi kommer gjerne tilbake med mer informasjon, vi har en god del!

Med beste hilsen, og på vegne av Eikabergtinget,

Jens Treider

Kopi : Byantikvaren i Oslo
Bydel Nordstrand.
Bydel Gamle Oslo